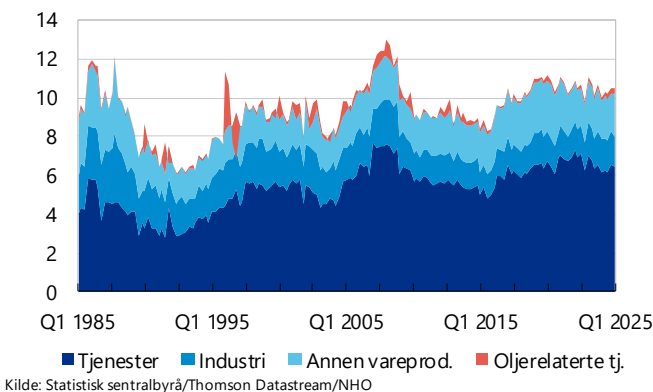

Torsdag publiseres **nasjonalregnskapet for andre kvartal**. BNP Fastlands-Norge vokste 0,9 prosent fra fjerde kvartal 2024 til første kvartal 2025, med god vekst i de fleste næringene. En del indikatorer peker også på at veksten fortsatte inn i andre kvartal. Industriproduksjonen økte 2,2 prosent fra førte til andre kvartal, ifølge sesongjusterte tall. Trenden i aktivitetsnivået i industrien har vært økende siden starten av 2024. Også detaljhandelen økte i andre kvartal. AKU-ledigheten økte til 4,8 prosent, men dette skyldes i hovedsak høyere arbeidstilbud og sammenfaller med en økning i sysselsettingsandelen. Etter en positiv start på året, tyder svake tall for andre kvartal for igangsetting av nye boliger og nyboligsalget på at boligmarkedet vil fortsette å trekke veksten ned. Samlet peker utviklingen mot en forsiktig oppgang i andre kvartal.

Norge: Bedriftsinvesteringer

Faste 2022-priser. Sesongjustert. Prosentandel av BNP FN.

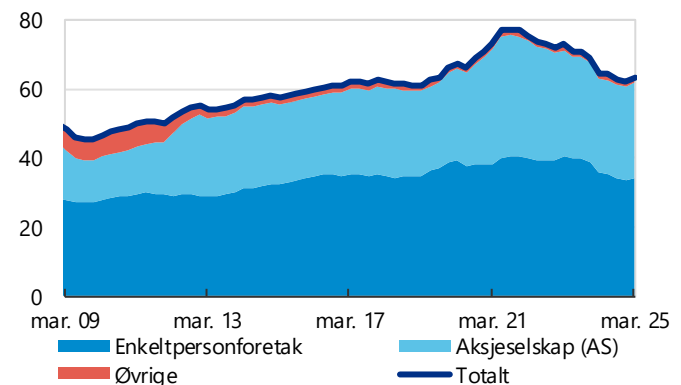
Bedriftsinvesteringer har vært et tema i årets valgkamp. Som andel av BNP har investeringene avtatt gradvis fra 2019, men er fortsatt på et forholdsvis høyt nivå sammenlignet med hvordan det har vært de siste 40 årene. Vi venter at næringsinvesteringene vil avta noe fremover. NHOs siste medlemsundersøkelse viste også at det er et flertall av bedriftene som venter svakere markedsutsikter, som peker i retning av fortsatt svak aktivitetsvekst i privat sektor.

Torsdag publiseres også **Norges Banks Forventningsundersøkelse** for tredje kvartal. Disse undersøkelsene kartlegger forventninger til relevante økonomiske størrelser for både økonomieksperter, partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdninger. Resultatene fra andre kvartal viste blant annet at forventningene til prisvekst på varer og tjenester de neste 12 månedene hadde økt fra kvartalet før for alle grupper. Forventningen til prisveksten var høyest og økte mest blant husholdninger og næringslivsledere, med en forventet prisvekst fremover på henholdsvis 4,0 og 4,4 prosent, som er langt over våre og markedets prognoser. Næringslivslederne forventet i andre kvartal i gjennomsnitt nær uendret lønnsomhet for egen bedrift de neste 12 månedene, som er en svak nedgang fra utsiktene i første kvartal.

Onsdag publiseres tall for **antall foretak**. Mens det under pandemien ble det etablert mange nye foretak, har utviklingen siden vært avtagende. På tross av flere foretaksetableringer i første kvartal i år enn noen av kvartalene i fjor, er foretaksetableringene nå tilbake på nivået i 2019, jf. figuren under. Vi venter at antall nye foretak kommer til å ligge omtrent på dette nivået også fremover.

Nye foretak*

1 000, sum 4 kvartaler

*Unntatt offentlig forvaltning og primærnæringer.
Kilde: Statistisk sentralbyrå / NHO

Onsdag kunngjør **Riksbanken sin rentebeslutning**. Siden mai 2024 har den svenske sentralbanken senket styringsrenten fra 4 til 2 prosent. Forrige rentekutt kom i juni i år, da renten ble satt ned med 0,25 prosentpoeng. Sentralbankens prognoser la da til grunn at det er en viss sannsynlighet for ett kutt til i løpet av året. Imidlertid var veksten i konsumprisene med faste rentekostnader (KPIF), Riksbankens foretrukne inflasjonsmål, både i juni og juli noe høyere enn Riksbankens prognoser, som isolert sett peker i retning av at sentralbanken vil holde renten i ro. På den andre siden har arbeidsledigheten vært noe høyere enn anslått. Samlet sett venter vi at Riksbanken holder renten uendret på rentemøtet på onsdag.

Torsdag samles også sentralbanktopper på det årlige **økonomitoppmøtet i Jackson Hole**. Årets tema er arbeidsmarkedet i omstilling. Samtidig vil markedene følge nøye med på eventuelle signaler som kommer fra den amerikanske sentralbanken, særlig med tanke på renteutsiktene i USA. Sentralbanksjef Jerome Powell skal tale på konferansen fredag.

Espen Skretting

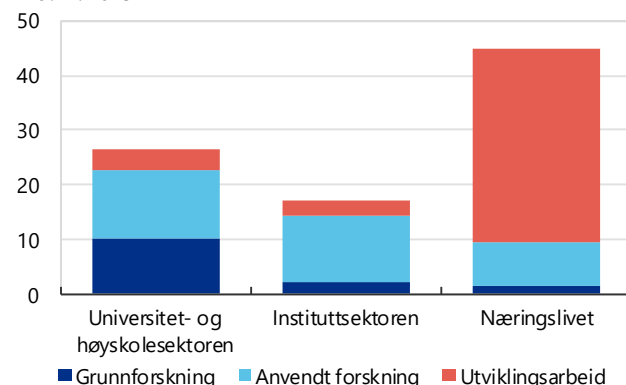
Kalender		Sist	Nå
Ons 0800	NOK: Foretak, 2.kv, kv/kv	6,4%	
Ons 0800	UK: KPI, juli år/år	3,6%	
Ons 0930	SWE: Rentebeslutning	2,0%	2,0%
Tor 0800	NOK: Varekonsum, juni m/m	0,5%	
Tor 0800	NOK: Nasjonalregnskap, 2.kv		
Tor 1000	NOK: Forventn.undersøkelse 2.kv		
Tor 1000	ØMU: PMI industri, aug	49,8	49,5
Tor 1545	US: S&P PMI industri, aug	49,8	49,5

Vår velstand bygger på kontinuerlig vekst i verdiskapingen, der forskning og utvikling (FoU) har spilt en viktig rolle. Gjennom ny kunnskap legger FoU grunnlaget for nye produkter, smartere prosesser og mer effektive arbeidsmetoder.

FoU foregår både i det offentlige og det private. I en mellomposisjon står instituttsektoren, som omfatter forskningsinstitutter underlagt retningslinjer for statlig grunnbevilgning, øvrige forskningsinstitutter og enheter med forskningsaktivitet som ikke er klassifisert som næringsliv eller universitets- og høyskolesektoren. Ifølge SSB sto næringslivet i 2023 for halvparten av Norges samlede FoU-utgifter. Universiteter og høyskoler sto for 31 prosent, mens instituttsektoren utgjorde 19 prosent. Næringslivet finansierer mesteparten (80 prosent) av egen FoU selv, mens resten er fordelt mellom det offentlige og andre nasjonale kilder, og utlandet. I tillegg finansierte næringslivet 14 prosent av FoU-utgiftene i instituttsektoren generelt, og 29 prosent i de teknisk-industrielle forskningsinstituttene. Utover dette er universitetene, høyskolene og instituttsektoren først og fremst finansiert av det offentlige.

Driftsutgifter til forskning og utvikling

Mrd. kr. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå / NHO

Ulike sektorer prioriterer ulik type forskning. Grunnforskningen foregår hovedsakelig ved universiteter og høyskoler. Anvendt forskning, rettet mot konkrete praktiske mål eller anvendelser, skjer i alle sektorer. Utviklingsarbeid, der forskningsbasert og praktisk kunnskap brukes til å skape eller forbedre produkter og prosesser, skjer mest i næringslivet. Sett bort fra egenverdien av kunnskap, kan man ut fra dette litt forenklet snakke om en FoU-basert verdikjede, hvor næringslivet i siste instans bidrar til at kunnskap resulterer i omsettelige varer og tjenester.

Investeringer i kunnskap har en særskilt verdi. Når ny kunnskap først er skapt, kan den deles og brukes av mange samtidig, uten at den blir oppbrukt. Det skiller kunnskap fra andre innsatsfaktorer som kun kan benyttes én gang. Samtidig mottar ikke den som finansierer forskningen nødvendigvis hele gevinsten. Det fører ofte til at det investeres for lite i FoU sett fra et samfunnsøkonomisk perspektiv. Nettopp derfor har det offentlige

en viktig rolle i å finansiere forskning, særlig grunnforskning.

Studier viser at offentlig FoU-investering også stimulerer FoU-aktivitet i privat sektor og bidrar til høyere produktivitet i økonomien. Mye anvendt forskning bygger på kunnskap fra offentlig finansiert grunnforskning, og en sterk offentlig kunnskapssektor skaper kompetent arbeidskraft, inklusive nødvendig forskerkompetanse. Offentlig FoU øker også FoU-aktiviteten i andre land, ettersom teknologi og kunnskap spres over landegrensene, ofte gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid. I tillegg selges forsknings- og utviklingstjenester til andre land. Blant norske foretak med FoU-samarbeid oppga 68 prosent at de samarbeidet med andre lokalt/regionalt i Norge, 53 prosent med andre deler av landet, 19 prosent i Norden, 28 prosent i øvrig Europa og 7 prosent i USA. Forskning er dermed ikke isolert, men del av et bredere samspill som sprer kunnskap og legger grunnlag for nye ideer og løsninger.

Offentlige FoU-utgifter i Norge er høye sammenlignet med mange andre land, men næringslivets ressursbruk på FoU ligger under OECD-gjennomsnittet. Dette kan delvis forklares av næringsstrukturen, der Norge har en relativt liten andel høyteknologiske og kunnskapsintensive næringer. I tillegg er ikke de offentlige ordningene i stor nok grad innrettet slik at det utløser FoU i næringslivet. Eksempelvis har Norge svakere skatteinsentiver og mindre direkte støtte til FoU enn mange andre OECD-land, og begrenset tilgang på risikokapital kan også være en barriere. For en mer inngående drøfting viser vi til vår ferske rapport [Norsk konkurransekraft – veien til vekst](#). Se også Abeliass [omstillingsbarometer](#), som sammenligner Norge med 21 andre land på sentrale indikatorer for konkurransekraft.

FoU er en driver for fremtidig verdiskaping og en viktig del av fundamentet for et kunnskapsbasert og konkurransedyktig samfunn. For å sikre dette må den offentlige finansieringen være tilstrekkelig, og samtidig mest mulig forutsigbar over tid. I tillegg trengs rammevilkår som gjør det lønnsomt for næringslivet å investere i forskning og utvikling. Når offentlig og privat satsing trekker i samme retning, styrkes evnen til å omsette kunnskap til nye løsninger og til å styrke konkurransekraften.

Hallvard Mørck

Område samfunnsøkonomi		
E-post	Ansvar	Mobil
oystein.dorum@nho.no	Sjeføkonom	907 88 762
eirik.esen@nho.no	Norsk økonomi	416 77 620
torill.lodemel@nho.no	Arbeidsmarked, lønn	924 25 850
hallvard.morck@nho.no	Norsk økonomi	970 75 067
espen.skretting@nho.no	Norsk økonomi	957 81 985
victoria.sparman@nho.no	Norsk økonomi, arb. marked	924 92 461
bard.ola.tjonneland@nho.no	Internasjonal økonomi	930 22 705

[Tidligere utgaver av NHOs Ukeblikk finnes her](#)